

Problemen, O.L.School A en de burgemeester

Op donderdag 10 september 1926 ontving de gemeente Schoten een verzegeld (fl. 0,50) schrijven die nummer 5/2/2735 kreeg. ¹

Aan den Raad der Gemeente Schoten

Edelachtbaar College,

Geven te kennen, ondergetekenden vormende het vaste personeel van de Openbare Lagere School A in Uwe gemeente, dat zij tot hun leedwezen ervaren, dat de Burgemeester dezer gemeente herhaaldelijk in de pers en in het openbaar onware beschuldigingen aan hun adres uit, waardoor de mogelijkheid ontstaat, dat ze het vertrouwen der ouders hunner leerlingen in hun werken en bedoelingen zouden verliezen, redenen waarop zij U vragen al Uw invloed te willen aanwenden om hen in de toekomst voor dergelijke bejegeningen te vrijwaren.

Ter motivatie van bovenstaande verzoek, verwijzen adressanten naar bijgaande memorie van toelichting

Met verschuldigde gevoelens,

Schoten, 9 September 1926

(Omdat sommige handtekeningen slecht te lezen zijn, hieronder de namen).

P. de Gomes	H. van Leeuwen
P.C. Vreeken-Neuteboon	
J.H. Blom	P. van Gastel
H.H. Schuurmans	
L.T. van Asperen	C.E. Zomer-Kokkelkoorn
M. Bakker	
A.J. Rieks	A. Melchior
A.M. Boeré	
D.W. de Waard	

Gedenkplaats Koninklijk echtpaar ²

Een zeer groot deel van het onderwijzend personeel van de openbare school in de Overtonstraat heeft geweigerd te voldoen aan het verzoek van de inspectie van het lager onderwijs om op de scholen aan de kinderen de gedenkplaat uit te reiken. Deze plaat is vervaardigd ter gelegenheid van het zilveren huwelijksfeest van het Koninklijk echtpaar. Een aantal exemplaren voor bovengenoemde doel is door het gemeentebestuur aangekocht. Het hoofd van de school heeft nu per brief, aan de ouders van de kinderen laten vragen, wie prijs op stelt op het ontvangen van zo'n plaat. In enkele andere gemeente is evenzo gehandeld.

¹ Gemeentelijk Archief Haarlem.

² Oprechte Haarlemsche Courant, woensdag 28 mei 1926.

Memorie van toelichting bij het adres van het personeel van de Openbare Lagere School A. te Schoten aan de Raad der gemeente Schoten. D.d. 9 September 1926.

Edelachtbaar College,

Ter verduidelijking van het verzoek in hun adres vervat nemen adressanten de vrijheid U te herinneren aan de berichten in 't laatst van mei j.l. in de plaatselijke pers verschenen, waarin o.a. door de burgemeester het personeel van de O.L.School A van Schoten ten onrechte werd beschuldigd van onwil om een gegeven opdracht uit te voeren. Door het hoofd van de school werd toen eveneens in de plaatselijke pers, de juiste toedracht der zaak meegedeeld, waaruit duidelijk bleek, dat van onwil om een gegeven opdracht uit te voeren, geen sprake was.

Erger nog is wat zich in de laatste dagen in verband met het feest, georganiseerd door de vereniging "Koninginnedag" heeft voorgedaan.

Kort nadat genoemde vereniging haar feestplannen voor dit jaar had vastgesteld werd School A een verzoek van haar om medewerking te verlenen voor de te houden aubade. Dit verzoek werd gevolgd door een schrijven van B & W, waarin het personeel werd verzocht de gevraagde medewerking te willen verlenen.

Waar de schoolbevolking van de openbare lagere scholen in Schoten gevormd wordt door leerlingen van wie de ouders zeer uiteenlopende godsdiensten en politieke beginselen aanhangen leek het personeel niet raadzaam genoemd verzoek in te willigen omdat het moeilijke consequenties met zich zou kunnen brengen.

Deze gedragslijn, reeds sedert jaren in Schoten door beide openbare lagere scholen gevolgd, heeft steeds de instemming van ouders en autoriteiten gehad.

De neutraliteitsopvatting door het voltallig personeel van de beide openbare lagere scholen van Schoten volledig onderschreven werd bij monde van het bestuur van een vakvereniging B & W medegedeeld. De burgemeester gaf toen te kennen, dat hij zich hierbij zou neerleggen mits door de hoofden van de openbare lagere scholen in die zin over het schrijven van B & W zou worden geadviseerd. Dit geschiedde en ook aan Koninginnedag werd door de bedoelde hoofden genoemd standpunt medegedeeld. Het personeel van school A, dat hiermede de aangelegenheid was afgedaan.

Met pijnlijke verbazing nam echter kennis van de rede door de burgemeester uitgesproken bij de opening van de feestelijkheden op 31 augustus j.l. Ten aanhoren van de menigte, voor 't grootste deel bestaande uit kinderen, waaronder ook leerlingen van school A, ontzag de burgemeester zich niet het personeel van school A te beschuldigen van "het terughouden van een groot aantal kinderen van dit heerlijke feest.

Erger nog maakte hij het in een persgesprek met een verslaggever van het Haarlems Dagblad.

Hoewel hem blijkens bovenstaande de juiste toedracht volkomen bekend was liet hij zich uit in bedoeld persgesprek o.m." De houding van de onwillige Schotense onderwijzers, die aan het samenrotten zijn geweest om de kinderen te verhinderen aan de aubade del te nemen, keur ik ten sterkste af".

Adressanten achten zich door die uitlatingen ten onrechte beschuldigd en menen, dat er geprobeerd wordt de goede verstandhouding, die tussen de ouders van de leerlingen en hen bestaat, te verstoren.

Zij vertrouwen dat Uw college na kennisname van bovenstaande hun gevoelens zal delen en wel aan het verzoek in hun adres vervat zal willen voldoen.

Voordat we overgaan naar het antwoord van de raad, eerst even een krantenbericht over wat er is gebeurt:

Waarnemend burgemeester mr. Heerkens Thijssen heeft in zijn krachtige toespraak vóór het raadhuis dinsdagmorgen een scherpe toon laten horen, toen hij sprak over het feit, dat niet alle scholen bij de aubade waren vertegenwoordigd, "een school ontbreekt hier" zei hij. "Dat betekent het terughouden van een groot aantal kinderen van dit heerlijke feest, Ook een burgemeesterlijken macht is begrensd, ware dit niet het geval, ik geef u de verzekering dit feest ware die kinderen niet onthouden.:

De bedoelde school, is de school in de Overtonstraat. Op het destijds gedaan verzoek om de op die school zijnde kinderen, die aan de aubade zouden deelnemen, de te zingen liederen te willen leren, werd door het onderwijzend personeel afwijzend beschikt. Wij betreuren die houding om meer dan één reden.

De redactie van dit neutrale blad zal in dit persoonlijk praatje wel veroorloven te verklaren dat hij is een overtuigd voorstander van de openbare school. Daarom hebben we steeds met bijzondere belangstelling de ontwikkelingen van de beide openbare gemeente scholen gevolgd. ⁴

Voorals de mooie school in de Overtonstraat heeft altijd mijn belangstelling gehad. Het onderwijs is er uitstekend en op de toewijding van hoofd en overige onderwijzend personeel valt stellig niets af te dingen. Persoonlijk hebben we nog onlangs ondervonden dat er op deze school onderwijzers zijn, die zich niet beperken tot hun dagtaak, tot hetgeen zij overigens de voorschriften moeten doen. Maar zij zijn ook bereid om soms vele uren extra en geheel belangeloos aan hun leerlingen te wijden. Daarom kijken we schuw toe van welke zijde een aanval op deze school komt.

Onze conclusie is" de burgemeester heeft gelijk, de houding van het onderwijzend personeel is in deze verkeerd geweest.

De openbare school onderscheidt zich van de bijzondere, doordat zij neutraal willen zijn op godsdienstig terrein. Toen het socialisme nog in haar kinderschoenen stond, was er reeds lang de strijd tussen voor en tegenstanders van openbaar en bijzonder onderwijs.

Het onderwijzend personeel, voor een overwegend groot deel socialistisch gezind, weigert blijkbaar principieel de vaderlandse liederen te leren, omdat het van mening schijnt, dat daarmee de neutraliteit van de openbare school in het gedrang komt. Men doet, aldus handelde, naar onze mening echter. schade aan de openbare school, men streeft het doel voorbij en gaat dan volkomen zonder opzet in de richting van de socialistische school.

Dat de burgemeester daaraan uiting heeft gegeven was stellig niet misplaatst.

17 september 1926 werd dit onderwerp behandeld in de raad.

Door de heer Visée wordt de neutraliteit opvatting van het personeel van school A verdedigd. Hij meende, dat als het inging op het verzoek van B & W het niet neutraal zou zijn, daar niet alle kinderen een plaats verlangen.

Hierna volgde een rumoerige discussie en de voorzitter vindt, dat deze kwestie moet op een raadsvergadering thuis hoort en de commissaris van de Koningin de enige is, die het gedrag van een burgemeester heeft te beoordelen.

De voorzitter stelt voor, de heer Visée het woord te ontnemen.

Op voorstel van de heer Loerakker wordt besloten de discussie te beperken.

De heer Visée krijgt weer het woord en zegt, dat het gedrag van het personeel van school A altijd goedgekeurd wordt en betreurt het, dat een burgemeester op deze gronden op dit personeel een blaam. Dat mag geen neutraal burgemeester doen meent de spreker, de heer

³ Oprecht Haarlemsche Courant, vrijdag 3 september 1926

⁴ Bedoeld wordt de scholen in de Overtonstraat en de Ceramstraat school A en B.

Visée is van mening, dat de school A in diskrediet wordt gebracht, daar school A als B niet deelnamen aan de aubade.

De heer Visée went, dat de raad eveneens zijn afkeuring over de houding van de burgemeester zal uitspreken en zegt tenslotte dat de burgemeester alles "gelogen" heeft.

Hierop volgde gehamer en protesten.

Het optreden van de burgemeester vond de heer Heidstra niet juist.

De voorzitter gaat niet in op de woorden, die hij op 31 augustus gesproken heeft, aangezien de raad daarover zelfs geen oordeel heeft. Spreker ging er tegen op, dat van verschillende zijden die opmerkingen gemaakt werd, dat hij het openbaar lager onderwijs niet behartigde. Als het zijn plicht is, zal spreker het O.L. Onderwijs nooit afbreek doen.

De heer Visée wordt dan weer even heftig en zegt, dat de burgemeester misbruik maakt van zijn macht.

De heer Visée stelt een motie voor, waarin hij de handeling van de burgemeester afkeurt.

De voorzitter stelt voor, deze motie niet in stemming te nemen, hetgeen aangenomen wordt.

Tegen stemde de heer Heidstra en de S.D.A.P. raadsleden.

Besloten werd dit adres voor kennisgeving aan te nemen.